

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

6 (394)

NOVEMBER-DECEMBER 2021

ALMATY, NAS RK

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources CitationIndex, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

Бас редактор:

ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

Редакция алқасы:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Патетре, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

БАНАС Йозеф, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жакен Қожахметұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

НУРҚАТОВА Ляззат Төлегенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

ДИБО Анна Владимировна, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылманың тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

Главный редактор:

КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

Редакционная коллегия:

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

БАНАС Йозеф, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

АБЖАНОВ Ханкелди Махматович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хусаинович, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

НУРКАТОВА Лязгат Толегеновна, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2021

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

Editor in chief

KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

Editorial board:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

JOVICA Radu Petre, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

BANAS Joseph, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

LUKYANENKO Irina, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

BIZHANOV Akhan Khusainovich, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SABIKENOV Salakhiden Nursarievich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

BAITANAEV Baurzhan Abishevich, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHAUKENOVA Zarema, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHISHOV Sergey, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

DYBO Anna Vladimirovna, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. **16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

UDC346
IRSTI110.55

Kuatova A.A.¹, Kosherbayev Zh.A.², Bopabaev E.Zh.², Moroz S.P.¹, Adyrbekov D.T.³

¹Caspian University, Almaty, Kazakhstan;

²Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan;

³Military Institute of Land forces Ministry of Defense of the Republic of Kazakhstan, Almaty, Kazakhstan.
E-mail: southkz.zhan@gmail.com

THE PROBLEM OF LEGAL REGULATION OF LAND TURNOVER IN CENTRAL ASIA: THE CASE OF KAZAKHSTAN

Abstract. The study examines the issues of theory and practice of legal regulation of rent for land in a market economy in the Republic of Kazakhstan, which insufficiently developed in the land legal literature.

For the first time in the land-legal science of Kazakhstan, the main theoretical problems of legal regulation of rent for land, the peculiarities of lease legal relations in the conditions of the market and land turnover, systematically investigated, objective prerequisites for an increase in the regulatory significance, social value of lease relations for land shown.

The work from new points of view substantiates the theoretical model of rent for land, identifies measures for further development, makes proposals aimed at improving land legislation and the practice of implementing land lease relations.

The relevance of the research topic is determined by the rapid development of land relations in the Republic of Kazakhstan in the late XX - early XXI centuries. Statistical data indicate a significant prevalence of transactions with land plots, among which the lease of land plots occupies a leading position. In this regard, among the urgent problems of reforming the land legislation of Kazakhstan, the issue of improving the legal regulation of land rent is one of the most urgent. The issues of legal regulation of rent for land are poorly researched today. A number of scientific works only to a small extent touch upon the issues of legal regulation of fees, in general, and fees for land use, in particular. The authors, as a rule, considered individual issues of legal regulation of payments for natural resources, or general provisions concerning payment for land use. These works dealt with other issues of land use, problems of natural resource and environmental law.

Key words: issue, land, legal, regulation, Central Asia.

Introduction. The problem of conformity of the land legal reality to the goals, objectives, strategic priorities of the country's development has become an acute problem for further lawmaking and the mechanism for the formation of further land policy in Kazakhstan. The problem of legal regulation of land rent has become a key, in essence, and in the content of the issue of regulation of market economic relations. Therefore, the research topic is of interest not only in terms of rethinking the relevant theoretical provisions of land legal and related branches of legal science, but also for determining the directions and forms of improving legislation, forming a legal mechanism for determining and establishing rent for land in modern conditions.

The aim of the study was to deepen and systematize scientific knowledge about the legal and economic nature of land in the course of a comprehensive study of the main theoretical and practical provisions.

Materials and methods. Research object is a complex of public relations in the field of land lease in the conditions of the formation and development of the market in sovereign Kazakhstan.

The methodological and theoretical basis of the study is made up of modern ideas about the state and law, the doctrine of the interaction between society and nature, the legislation of the Republic of Kazakhstan, scientific literature, materials of periodicals, etc.

In the context of the development of the land market, rent requires careful study. Its purpose cannot be seen and understood when analyzing the norms of civil legislation. Since the Civil Code of the Republic of Kazakhstan proceeds from the fact that the rent is one of the conditions of the agreement and therefore the

procedure, conditions and terms for making the rent are determined by the agreement. And that's all. But this is not enough to understand the true nature of the origin of rental relations and the introduction of rent.

The right to lease land is a rather abstract phenomenon. The essence of a lease agreement for a land plot is one of the forms of land tenure (land use), in which the lessor submits a land plot for temporary possession and use to the lessee for a certain fee.

It follows from this that in the lease legal relationship the focus on the transfer of property for temporary use is specified by the sign of retribution [1]. The lease right is derived from the ownership right. Land ownership is also no less an abstract concept, like lease rights, but as long as they do not express someone's interests. With the manifestation of mismatched economic interests in the right of ownership and the right to lease land, a practical meaning arises in their legal settlement. The economic interest in land lease relations is manifested in the fact that land is used as a condition of all production, as an economic object, as a spatial basis and as a means of production that brings benefits and income to the indicated landowners. A landowner on the right of ownership can receive benefits and income from his right to a land plot in three ways.

a) Sell his land plot at the most favorable price;

b) Independently use their land plot as a material condition for their own production, as an economic object for the appropriation of all received income;

c) Surrender all or part of the land for the urgent and reimbursable possession and use of other persons.

If in the first case, the owner terminates his right to land ownership, having received the necessary benefit from the land purchase and sale transaction, then in the second case the owner himself receives income, using his land as a direct economic entity. In the third case, the tenants, having received land for fixed-term paid possession and use, undertake

Regularly transfer to the owner of the land part of the income they receive in the form of rent.

The owner of the land receives income without any costs, and the tenant receives the right to freely and independently manage the land. In this case, the tenant is limited by only a few permanent conditions: a) to use the leased land plot for its intended purpose; b) pay the agreed rent in a timely manner; c) to preserve the land as a natural object and as a necessary natural condition and object of management.

In the case of the transfer of land for lease, a division of powers takes place: the ownership right remains with the lessor, and the functions of ownership and use of the land plot are transferred to the lessee. In this case, possession can be defined as the actual possession of a thing, combined with the intention to treat the thing as one's own [1, p. 75].

Earlier, we have already noted that a characteristic feature of a lease agreement is its reimbursement, which is determined by the fact that the lessor, for the performance of his obligations to transfer the property into the possession and use of the lessee, must receive a counter grant from the latter in the form of payment of rent. The owner of the land realizes his right by receiving a cost-free and guaranteed income in the form of a fixed payment for the land. Basically, this is the explanation of the essence of the right to lease land, if you do not identify its individual shades for certain categories of leased land. This right is stable only in developed lease legal relations.

It is quite reasonable that the optimization and stability of land lease relations for land of all categories urgently require its own legislative support. But for this, it becomes necessary to explain the legal nature of this social phenomenon. Since the rent, like "land rent, owes its origin not to the land, but to society" [2]. Ignoring the nature of land lease relations generates artificial contradictions in the legal field and hinders the development of progressive types of land tenure and land use.

Results and discussion. The right to lease land is a method of land tenure, land use, in which the owner of a land plot provides a land plot for a certain fee to the lessee for fixed-term and reimbursable possession and use.

Compensation and urgency in land lease relations proceeds from the fact that the lessor expects from the tenant to preserve and improve his land for the use of his rights to land and pay him rent within a specified period. Upon the expiration of the lease term, the lessor has the right to revise the amount of the rent and offer it to the tenant.

The right to lease land is a special type of land plots of legal relations. The subjects of lease relations are land owners, they are also landlords, and tenants. The main obligation of the lessors is to transfer the permitted lease object to the lessee for possession, use and preservation within the agreed period, and the main obligations of the lessee are to preserve and improve the lease object, timely payment and return of the leased property upon termination of the lease agreement.

The opinion that the right to lease a land plot does not belong to the category of property rights is constantly

expressed in civil law literature. In this case, all statements are based on the fact that the lease legal relationship is preceded by the conclusion of lease agreements and that the land plot is property, and the attitude towards property is regulated by civil law [3].

We believe that these features of the earth, firstly, emphasize its versatility as a natural and social phenomenon; secondly, they represent it as an object of various legal relations (interstate, state-legal, administrative-legal, environmental, civil, etc.); thirdly, they give a clear line between land as a natural resource and a land plot as an object of property relations; finally, fourthly, they deny the isolation of the subject of regulation of the branch of law from the characteristics of the object of legal relations. Analyzing the norms of the civil legislation of the Republic of Kazakhstan, regulating the attitude to a land plot as an object of civil rights and their defense capability, it should be noted that the Civil Code of the Republic of Kazakhstan [4] recognizes the priority of applying the norms of land legislation. The norms of civil legislation and their application should not contradict the established requirements and norms of land legislation [3].

As mentioned earlier, the Civil Code of the Republic of Kazakhstan stipulates that land and other natural resources can be alienated or transferred from one person to another to the extent and in the ways in which their turnover is allowed by land legislation [4].

The object of land relations are: a) land as a natural object and natural resource; b) a land plot as an integral part of a natural object and a natural resource; c) part of the land plot; d) land share in the right of common ownership of land plots from agricultural land.

It should be noted that the object must be considered as the most important element of land lease relations. Otherwise, when identifying the object and the object of relations, the subjective powers are exaggerated.

The subject of lease relations is wider, richer in content and includes the subject-object composition and their legal status; the rights and obligations of the subjects of these relations.

The object of legal regulation in land lease relations is the appropriate behavior and activities of both the lessee and the lessor, and the actions of other obligated and entitled persons. The object of lease relations is not only a land plot, but also those that have passed the state cadastral registration. That is, a part of the land plot allocated in kind and the land share in the right of common ownership not only on agricultural land, but also on the lands of settlements and other categories and lands. According to the norms of civil and land legislation, the object of the lease right can only be land plots, i.e. such categories of property that have their established isolation and do not lose their individuality. It is quite reasonable that with such an approach of the legislator, it is impossible to recognize as the object of a lease agreement the right to a part of a land plot and an ideal land share in the ownership of land plots from agricultural land and from settlement lands. This does not contradict the established objects of land relations.

A land plot or other object of the right to lease, properly documented, undergoes special state registration in the Unified State Register of Lands of the Republic of Kazakhstan and only after that it is presented as an object of rights with a special legal status [5].

One of the most important elements in land lease relations is rent. There are no land lease relations without rent, and this is an axiom in land law. Rent is an economic incentive that compels an owner to lease their land or the right to it. In rent, the owner exercises his right to land. The tenant, paying the agreed rent, receives freedom of action on the land plot and uses this right with the greatest benefit for himself.

The rent stimulates the behavior and activities of the subjects towards the objects of land lease relations. And therefore, this element of this relationship requires close attention. Its purpose cannot be seen and understood when analyzing the norms of civil legislation. Since the Civil Code of the Republic of Kazakhstan proceeds from the fact that the rent is one of the conditions of the lease and therefore the procedure, conditions and terms for making the rent are determined by the lease agreement [4]. And that's all. But this is clearly not enough to understand the true nature of the emergence of rental relations and the introduction of rent.

Analyzing land legislation, we come to the conclusion that not a single legislative act specifies the procedure for calculating the base rates themselves. In many Western countries there are normative land prices, primarily as a base for the land tax. However, the frequency of recalculation of these rates is provided. This provision is based on the fact that the rent basis of payments determines their variability over time, depending on many factors - prices for resources, products, lending rates, etc. Of course, in our countries the dynamics of these factors is expressed to a greater extent than in countries with stable economic conditions [6].

The essence and ratio of the basic rates of payment for land and the cadastral (estimated) value of a land plot can be defined as the ratio of the normative price of land of a certain territory and the type and the normative price of a particular land plot.

Basic payment rates affect an indefinite number of land plots with common generic characteristics, including similar qualitative characteristics, and KOS, in contrast, relates to only one, individually defined land plot.

BSPs used by the state when providing land for private ownership or leasing, as well as the amount of payment for the sale of lease rights are determined by the decree «On basic rates of payment for land.» This main by-law on land payments determines: basic rates of payment for land plots when they are granted to private ownership: a) for agricultural purposes; b) for construction or built up buildings, including land belonging to their maintenance;

1. base rates of payment for land plots when leasing by the state or state land users in the amount of land tax.

It simultaneously determines the order of calculation:

- a) the base rate of payment for a land plot when it is leased;
- b) the size of the annual rent for the land plot;
- c) the amount of payment for the sale of the right to lease a land plot [6].

At first glance, the regulatory act under consideration contains a fairly detailed regulation of the relevant issues of land rent. However, upon closer examination, it turns out that it contains a number of unclear, vague formulations and provisions. So, it is difficult for the subjects of land legal relations to understand the essence and ratio of the following payments associated with the lease of land:

- a) payment for a land plot when leased by the state or state land users;
- b) rent for a land plot;
- c) payment for the sale of the right to lease a land plot.

It is especially important that payments in the field of leased land use are an economic form of realizing the ownership of land. Consequently, the essence of this payment prompts to clarify both the term itself and its definition. In addition, we are talking about the paid acquisition by the lessee of the right to conclude transactions with the right to land use. Therefore, we believe that it will be correct if we talk about the payment for the redemption of the right to carry out civil transactions in relation to the right of paid land use (lease of a land plot) [7].

The next type of payment - payment for a land plot when leased by the state or state land users (hereinafter referred to as the payment for granting the right to lease) is not mentioned in the list of basic concepts contained in the Land Code of the Republic of Kazakhstan [3]. An analysis of the very formulation of this type of payment allows us to conclude that it is also mandatory, it is applied in all cases of leasing state-owned land. In our opinion, the similarities with rent are revealed here. At the same time, unlike the latter, it represents a one-time payment for the provision of a land plot for rent. Without entering it, the lease agreement is not executed.

Only such a thorough analysis makes it possible to understand the essence and purpose, the similarities and differences between these types of payments related to land lease.

It is quite reasonable that in the legislation on the procedure and conditions for the provision of land and land rights, on payments for land, these norms should be improved, concretized, detailed in terms of ensuring the adequacy, accessibility of perception of their meaning, clear and unambiguous interpretation of the requirements of the legislator by all interested parties land relations. It is necessary to formulate or clarify the definitions of each type of payment for land, in particular, rent for land.

Despite the huge amount of research and the scientific results obtained, the problems of the principles of land law in market conditions, their further development has not lost its relevance and significance for a number of reasons.

First, the main studies date back to the Soviet period, although some studies were carried out at a later date [8].

Secondly, and this is indisputable, the land reform carried out within the framework of large-scale social and market transformations necessitated an intensive change and development of land legislation, led to the formation of a new branch of law, designed to ensure the transformation and orderliness of land relations in accordance with the imperatives of the market. Modern land legislation is based on principles that in many respects radically differ from the system of principles of the pre-market period.

Thirdly, with the formation of the legal system of independent Kazakhstan, it becomes necessary to study the principles of land law on the basis of the norms and provisions of national legislation [9].

The definition of the principles of land law is based on the understanding of the characteristics of land as an object of public legal relations. In this regard, it should be stated that the land, on the one hand, is an object

of nature, on the other hand, the territory for the location (construction) of structures erected by people. In addition, on the same land, there are other natural objects. The fulfillment of all these functions by the land at the same time serves as one of the grounds for the development of special principles of legal regulation of land relations.

Analyzing the modern land legal literature and the dynamics of land legislation, one should pay attention to the fact that over the years of the land reform in the Republic of Kazakhstan, the principles of land law as fundamental, the normative legal principles of regulation of land relations have not been significantly modified. In order to confirm the correctness of our conclusion, let us compare the normative provisions of the main land normative legal acts that have a codification nature, regulating and regulating land relations during the period of land reform [10].

The principle of payment is based on the economic value, that is, the price. The monetary value of land will make it possible to justify the costs incurred by the wasteful use of the land in comparison with other resources [11].

Conclusion. The introduction of the principle of payment for payment is an objective economic and legal pattern arising from the actually emerging market relations.

In the system of payments for land, rent occupies a special place, its origins go deep into the history of land tenure and land use, and the legislative regulation of land rent has been developed in all countries with market economies.

The introduction of payments for land, and, in particular, rent for land, has become an objective necessity in connection with the transition of the economy of our countries to market principles. The market determined the involvement of land in property turnover, the transformation of land plots and land rights into objects of civil transactions. The prerequisites and the possibility of using economic methods in the regulation of land relations arose [12].

In the conditions of the dominance of market methods in economic activity and management of natural resources, all the necessary objective prerequisites are created to really turn the principle of payment into an effective lever for regulating relations for the redistribution, consolidation, use and protection of lands.

The main motivation for paying for land should be the stimulation of economically expedient distribution, rational use and preservation, improvement of the quality of land.

Proceeding from this, the essence of the legal institution of payment for land is to impart a compensatory character to the relations of origin, exercise of land rights and in this way stimulate compliance with the regulatory requirements of rational economic use and effective protection of land [13].

Thus, taking into account the above functions of the principle of payment, the following main goals of the land payment system can be distinguished:

- ensuring the economic interest of the subjects of property rights and land use rights in the stability of their land rights and economic situation;
- equalization of economic conditions of management on lands of different location, quality of fertility, level of water supply;
- prevention of unjustified alienation, changes in the designated purpose of land plots;
- formation of special funds for land conservation activities;
- ensuring the development of the infrastructure of the relevant territory [14].

Based on the foregoing, we believe that the principle of payment for land use is a fundamental principle in the land law of the Republic of Kazakhstan, which is already widely used in economically developed countries. In order for the implementation of this principle in Kazakhstan to be successful, an appropriate regulatory legal framework is needed to fully and comprehensively regulate the issues of land rent, as well as issues of management and control in the field of land use.

Куатова А.Ә.¹, Көшербаев Ж.Ә.², Бопабаев Е.Ч.², Мороз С.П.¹, Адырбеков Д.Т.³

¹Каспий қоғамдық университеті, Алматы, Қазақстан;

²Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан;

³Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің Құрлық әскерлерінің Әскери институты, Алматы, Қазақстан.

E-mail: southkz.zhan@gmail.com

ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ ЖЕР АЙНАЛЫМЫН ҚҰҚЫҚТЫҚ РЕТТЕУ МӘСЕЛЕСІ: ҚАЗАҚСТАН ЖАҒДАЙЫ

Аннотация. Зерттеу жұмысында жер-құқықтық әдебиеттерде жеткілікті түрде дамымаған Қазақстан Республикасындағы нарықтық экономика жағдайында жер рентасын құқықтық реттеудің теориясы мен тәжірибесі қарастырылған.

Қазақстанның жер-құқықтық ғылымында алғаш рет жер рентасын құқықтық реттеудің негізгі теориялық мәселелері, нарық және жер айналымы жағдайындағы арендалық құқықтық қатынастардың ерекшеліктерін арттырудың объективті алғышарттары жүйелі түрде зерттелуде.

Жұмыста жаңа көзқарас тұрғысынан жер рентасының теориялық моделін негіздеп, одан әрі дамыту шаралары белгіленіп, жер заңнамасы мен жерді жалға беру қатынастарын жүзеге асыру тәжірибесін жетілдіруге бағытталған ұсыныстар жасалды.

Зерттеу тақырыбының өзектілігі ХХ ғасырдың соңы – ХХІ ғасырдың басындағы Қазақстан Республикасындағы жер қатынастарының қарқынды дамуымен анықталады. Статистикалық мәліметтер жер учаскелерімен мәмілелердің айтарлықтай басым екенін көрсетеді, олардың ішінде жер учаскелерін жалға беру жетекші орын алады. Осыған байланысты Қазақстанның жер заңнамасын реформалаудың өзекті мәселелерінің ішінде жерді жалға беруді құқықтық реттеуді жетілдіру мәселесі өзекті мәселелердің бірі болып табылады. Жер рентасын құқықтық реттеу мәселелері бүгінгі күні аз зерттелген. Бірқатар ғылыми еңбектерде жалпы жерді пайдаланғаны үшін төлемдерді және оның ішінде жерді пайдаланғаны үшін төлемдерді құқықтық реттеу мәселелері шамалы ғана қозғалады. Авторлар, әдетте, табиғи ресурстар үшін төлемдерді құқықтық реттеудің жеке мәселелерін немесе жерді пайдаланғаны үшін төлемдерге қатысты жалпы ережелерді қарастырды. Бұл жұмыстарда жерді пайдаланудың басқа да мәселелері, табиғи ресурстар және экологиялық құқық мәселелері қозғалды.

Түйінді сөздер: мәселе, жер, құқықтық, реттеу, Орталық Азия.

Куатова А.Ә.¹, Көшербаев Ж.Ә.², Бопабаев Е.Ч.², Мороз С.П.¹, Адырбеков Д.Т.³

¹Каспийский общественный университет, Алматы, Казахстан;

²Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Алматы, Казахстан;

³Военный институт Сухопутных войск Министерства обороны Республики Казахстан, Алматы, Казахстан.

E-mail: southkz.zhan@gmail.com

ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОБОРОТА ЗЕМЕЛЬ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА

Аннотация. В исследовании рассматриваются вопросы теории и практики правового регулирования арендной платы за землю в условиях рыночной экономики в Республике Казахстан, которые недостаточно разработаны в земельно-правовой литературе.

Впервые в земельно-правовой науке Казахстана систематически исследованы основные теоретические проблемы правового регулирования арендной платы за землю, особенности арендных правоотношений в условиях рынка и земельного оборота, объективные предпосылки для увеличения. Показано нормативное значение, социальное значение арендных отношений на землю.

Вработеснойточкизренияобоснованатеоретическаямодельаренднойплатызаземлю,определены меры по дальнейшему развитию, внесены предложения, направленные на совершенствование земельного законодательства и практики реализации земельных арендных отношений.

Актуальность темы исследования определяется стремительным развитием земельных отношений

в Республике Казахстан в конце XX – начале XXI веков. Статистические данные свидетельствуют о значительном преобладании сделок с земельными участками, среди которых аренда земельных участков занимает лидирующие позиции. В связи с этим среди актуальных проблем реформирования земельного законодательства Казахстана вопрос совершенствования правового регулирования аренды земли является одним из самых актуальных. Вопросы правового регулирования арендной платы за землю сегодня мало изучены. Ряд научных работ лишь в незначительной степени затрагивает вопросы правового регулирования платы за пользование землей в целом и платы за землепользование в частности. Авторы, как правило, рассматривали отдельные вопросы правового регулирования платежей за природные ресурсы или общие положения, касающиеся платы за землепользование. В этих работах были затронуты и другие вопросы землепользования, проблемы природоресурсного и экологического права.

Ключевые слова: проблема, земля, правовое, регулирование, Центральная Азия.

Information about the authors:

Kuatova Aigul – Phd student Caspian University, <https://orcid.org/0000-0003-0530-5412>;

Kosherbayev Zhanbolat – PhD, Head of the Chair, Abai Kazakh National Pedagogical University, e-mail southkz.zhan@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-7333-2661>;

Bopabaev Ershat – Abai Kazakh National Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0002-8107-7223>;

Moroz Svetlana – Dean, Doctor of Law, Professor Caspian University Dean of the Higher School of Law “Adilet, <https://orcid.org/0000-0002-6852-7883>;

Adyrbekov Dulat – The head of Military Institute of Land forces Ministry of Defense of the Republic of Kazakhstan, Almaty, Kazakhstan. <https://orcid.org/0000-0002-6853-8291>.

REFERENCES

- [1] Novitsky I.B. Roman law. - M.: Zertsalo, 2002. - 296 p.
- [2] Republic of Kazakhstan. Land Code of the Republic of Kazakhstan: adopted on June 20, 2003 No. 442-II. - Almaty: Norma - K Publishing House LLP, 2013. - 120 p.
- [3] Republic of Kazakhstan. Civil Code of the Republic of Kazakhstan (General part): adopted on December 27, 1994 No. 269-XII // Bulletin of the Republic of Kazakhstan, 1994.-No. 21.
- [4] Smagulova D.S., Rakhmetov Y.S., Smanova A.B., Konysbai B., Shansharbayeva B.S. The role of the republic of Kazakhstan in international legal support of energy security // Journal of Environmental Management and Tourism. – 2018. – № 9(7).
- [5] Republic of Kazakhstan. Resolution of the Government of the Republic of Kazakhstan. On amendments and additions to the Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated September 2, 2003 No. 890 “On the establishment of base rates of payment for land plots when they are granted to private ownership, when the state or state land users lease them, as well as the amount of payment for the sale of the right to lease land plots “of October 10, 2011” 1154 // Kazakhstanskaya Pravda. - 2011. - No. 369-370.
- [6] Republic of Kazakhstan. Code of the Republic of Kazakhstan on taxes and other obligatory payments to the budget dated December 10, 2008 No. 99-IV // <http://www.salyk.gov.kz/ru/taxcode/Pages/default.aspx>.
- [7] Republic of Kazakhstan. Code of the Republic of Kazakhstan on taxes and other obligatory payments to the budget dated December 10, 2008 No. 99-IV // <http://www.salyk.gov.kz/ru/taxcode/Pages/default.aspx>.
- [8] Tuyakbayeva N.S., Jangabulova A.K., Baimakhanova D.M., Sartayev S.A., Shansharbayeva B.S. Liability for violations of land legislation // Journal of Legal Ethical and Regulatory Issues. – 2018. – № 21(1).
- [9] Khadzhiev A.Kh. Land law of the Republic of Kazakhstan in the conditions of the formation and development of a market economy (problems of theory, lawmaking and practice): diss. ... doct. jurid. sciences. - Almaty, 2004. - 370p.
- [10] Republic of Kazakhstan. Law of the RK. About land from January 24, 2001, No. 152 // http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z010000152_
- [11] Rakhmetov E.Sh. Principles of the institute for the implementation and protection of land rights under the legislation of the Republic of Kazakhstan // Harmonization and unification of agrarian, land and environmental legislation of the EurAsEC and CIS countries in the light of modern integration processes. (Baisal readings - 2010): Materials of the international scientific-practical conference / comp. Abdirayym B. Zh. - Astana, 2010. - 390 p.

[12] Mukhitdinov N.B., Moroz S.P. Mining law of the Republic of Kazakhstan: textbook. - Almaty: Lawyer, 2004 .-- 290 p.

[13] Tukeyev A.Zh. The right of state ownership of waters in the Republic of Kazakhstan: author. ... Cand. jurid. sciences. - Almaty, 1994 .- 40 p.

[14] The concept of environmental safety of the Republic of Kazakhstan for 2004-2015 // http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1045395.

НОВЫЙ ВКЛАД В ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ НАУКУ КАЗАХСТАНА

В последние годы я консультирую молодых ученых, но в основном читаю новые научные труды ученых страны. Среди них особо выделил бы работу академика Национальной академии наук Республики Казахстан, доктора педагогических наук, профессора Абылкасымовой А.Е. «Модернизация системы образования в Республике Казахстан» на трех языках – казахском, русском и английском. Научное издание (Алматы: Мектеп, 2021. – 218с.). Данную работу она посвятила предстоящему 30-летию независимости страны. Рецензентами являются экс-министры образования и науки Казахстана – Президент Национальной академии наук РК, академик, доктор химических наук, профессор Журинов М.Ж. и ректор Казахского национального университета имени аль-Фараби, почетный академик Национальной академии наук РК, доктор филологических наук, профессор Туймебаев Ж.К., работа рекомендована Ассоциацией высших учебных заведений РК.

Вышеперечисленное придает большую весомость выполненному профессором Абылкасымовой А.Е. научному труду.

Однако прежде чем перейти к анализу работы хотел бы сказать о следующем. В учебниках советского периода развития Казахстана сказано: «Казахи вели кочевой и полукочевой образ жизни, не имели письменности и население почти поголовно было безграмотным». Это утверждение соответствует истине лишь отчасти. Дело в том, что до Октябрьской революции 1917 года казахское население пользовалось арабским алфавитом и латиницей, однако точных статистических данных по численности людей, владеющих арабской письменностью нет.

Система образования страны является ключевой для любого народа, которая стремится и движется по прогрессивному пути развития, чтобы не отстать от передовых государств мира. И нам важно было изучить этапы и направления развития Казахстана во многих сферах, и, прежде всего, в системе образования. Отрадно, что эту огромную работу смогла реализовать ученый-педагог в лице профессора Абылкасымовой А.Е. В своей работе она разделила развитие системы образования в Казахстане на различные этапы в жизнедеятельности казахского народа – средневековый, период присоединения к Российской империи (1731-1917гг.) и советский (1918-1991гг.). Автор показала, что казахи не на пустом месте строили будущее своего образования, при этом преодолели множество трудностей.

Известно, что в современном мире достойны уважения только те народы, которые помнят и чтят свою историю какой-бы она не была, хорошо знают достижения и проблемы сегодняшнего дня, и на основе этих знаний создают будущее своего государства и живущего в ней народа. Благодаря таким научным работам мы по крупицам возрождаем историю казахского народа в прошлом в различных отраслях знаний.

В настоящее время казахстанцам важно знать в каком направлении должна развиваться система образования Казахстана, эту проблему автор смогла раскрыть в первом разделе своего труда «О тенденциях развития системы образования в современном мире».

В целом, научное издание посвящено изучению и анализу состояния и развития системы общего среднего и высшего образования, в том числе педагогического образования и повышения квалификации педагогических работников, в постсоветский период становления и развития независимого Казахстана.

Государственная политика Республики Казахстан в области образования после 1991 года осуществлялась в направлении реформирования законодательной базы, изменения системы управления и финансирования в контексте поставленной Главой государства Н.Назарбаевым задачи по качественному преобразованию всей системы образования, которое является одним из основных элементов становления суверенного государства, его реальной политической и экономической независимости. В этой связи модернизация образования напрямую связывалась с проблемами развития всего общества и изменениями, происходящими в политике, идеологии, экономике и социальной сфере.

Современная система образования нашей страны была заложена в конце 90-х годов прошлого

века тремя базовыми документами: Законом «Об образовании», Государственной программой «Образование» и Государственными стандартами образования, при этом главным системообразующим принципом реформы стал переход от модели «образование для всех» к модели «образование по выбору».

Профессор Абылкасымова А.Е. всесторонне осветила ход реформирования системы общего среднего образования в Казахстане, которая в последние годы проводилась в следующих направлениях – введения 12-летнего образования; изменения содержания образования и методики обучения; обязательного изучения трех языков (казахский, русский, английский); развития электронного обучения; введения подушевого финансирования; строительства новых зданий для школ, которые стали оснащаться современным оборудованием и техникой.

Модернизация системы образования была ориентирована на обеспечение равного доступа школьников к качественному среднему образованию, независимо от их национальности и места проживания, а также удовлетворение потребности каждой личности, всего общества и государства в целом. В основу программ образования для всех уровней заложена система ценностей патриотического Акта «Мәңгілік Ел» – казахстанский патриотизм, гражданская ответственность, уважение к труду и т.п.

Большое внимание автор в своей работе уделила развитию высшего образования, при которой основной тенденцией стал отказ от государственной монополии на образование. Как следствие, на равных условиях начал развиваться негосударственный сектор образования и он получил достойное место в обществе.

Можно и дальше перечислять все достижения страны за 30-летний период нашей независимости, о которых все мы хорошо знаем. Для нас более важным является то, что автор сумела с научной точки зрения всесторонне и широко раскрыть достижения нашего государства в модернизации системы образования в соответствии с тенденциями ее развития в мире. В итоге Республика Казахстан во многом успешно вписалась в мировое образовательное пространство. Несомненно, главную направляющую и координирующую роль в этом сыграл Елбасы – первый Президент нашего государства Нурсултан Абишевич Назарбаев, о чем профессор Абылкасымова А.Е. достаточно подробно раскрыла в своем научном труде.

**Академик Национальной академии
наук Республики Казахстан, доктор
философских наук, профессор
Кшибек Досмухамед Кшибекевич**

МАЗМҰНЫ

ЭКОНОМИКА

Абиева С.Н., Медуханова Л.А. Қанабекова М.А. ҚАЗАҚСТАНДА ВАЛЮТАЛЫҚ РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	6
Айбосынова Д.А., Урузбаева Н.А. НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫНЫҢ ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСІ: ДАМУ ДИНАМИКАСЫ МЕН СИПАТТАМАСЫ.....	14
Бейсембекова С.Х., Сихимбаев М.Р., Сихимбаева Д.Р. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ.....	22
Жағыпарова А.О., Алибекова Б.А., Курманалина А., Бекбусинова Г.К., Баева Д.А. COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКАҒА ӘСЕРІ.....	29
Касенбаев Ғ.С., Қайдарова Л.Қ., Рахметуллина Ш.Ж., Керимова У.К., Рахимжанова Г.М. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АЗЫҚ-ТҮЛІК ӨНІМДЕРІНЕ ҚОЛЖЕТІМДІЛІК - АЗЫҚ-ТҮЛІК ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ НЕГІЗІ.....	39
Макаров А.Н., Жакупова Б.А., Нурманов А.О., Сексенова А.Т., Жиенбаев Ұ.Б. КӘСІПОРЫНДА ҚАРЖЫЛЫҚ ЖОСПАРЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОНЫ ШЕШУ ЖОЛДАРЫ.....	47
Мархаева Б.А., Бейсенова М.У., Жаздыкбаева Д.П. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУ.....	55
Мурсалова Х.Н., Баймагамбетова Л.К., Алимбетов У.С., Турдиева З.М., Апышева А.А. ЕАЭО ШЕҢБЕРІНДЕ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ БАҒЫТТАРЫ.....	63
Нурмухаметов Н.Н., Абдикадилова А.А., Әбенев Е.М., Петров А.М. ЦИФРЛЫҚ ЭКОНОМИКА ЖАҒДАЙЫНДА ШАҒЫН КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ БӘСЕКЕЛЕСТІК АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫНЫҢ СТРАТЕГИЯСЫН ӘЗІРЛЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	70
Панзабекова А.Ж., Жанбозова А.Б., Дигель И.Е. УРБАНИСТИКАНЫҢ ЗАМАНАУИ ТҰЖЫРЫМДАМЛАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫНАН KEЙІН ҚАЛАЛАРДЫ ДАМЫТУДА ҚОЛДАНУ.....	78
Сатымбекова К.Б., Молдогазиева Г.М., Иманбаева З.О., Нурмаганбетова Б.К., Керімбек Ғ.Е. КОМПАНИЯНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙЫНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН БАСҚАРУДЫ ОҢТАЙЛАНДЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	87
Тилеубергенев Е.М., Садуакасов Ш.С., Конуспаев Р.К., Сейтахметова Н.Л. ШАҒЫН БИЗНЕС КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ СТРАТЕГИЯСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	94
Тулегенова Ж.У., Бекбусинова Г.К., Баймбетова А.Б., Турчкенова Р.А., Луневски С. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САЛЫҚ САЯСАТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК САЛЫҚ АУДИТІ.....	99

Шаяхметова Л.М., Майдырова А.Б., Молдажанов М.Б. ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСЫНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН БАҒАЛАУ.....	107
--	-----

ПЕДАГОГИКА

Бабаханов Ф.Б., Жолдасбекова С.А., Момбек Ә.Ә., Кривирадева Б.И., Әбуов Ә.Е. ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНДАҒЫ САПА МЕНЕДЖМЕНТІН ЖЕТІЛДІРУ.....	114
--	-----

Дүйсенбеков Е.Б., Питер Жак, Тұргынбаева Б.А., Әріпбаева Л.Ш., Досқара А.Т. ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ПЕДАГОГИҚАЛЫҚ МАМАНДЫҚТАРЫНА ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТАРЫН ДАМЫТУ.....	120
---	-----

Жанбеков Х.Н., Маликқызы Л., Сагимбаева А.Е., Нұғманова Л.А. БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛКТИ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МАҢЫЗДЫ ШАРТЫ РЕТІНДЕ.....	126
---	-----

Рамазанов Т.Б., Шормақова А.Б. ҚАЗІРГІ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ДИАЛОГ ҚҰРУДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	132
---	-----

Сиғазы А.Қ., Бирова Я., Балтабаева Г.С., Ескиндиrowa М.Ж., Ауельбекова А.У. ҚАЗІРГІ АУДАРМА ТЕОРИЯСЫНДАҒЫ ІЛЕСПЕ АУДАРМАДА СИНТАКСИСТІК ТҮСІНДІРМЕНІ ҚОЛДАНУ.....	140
--	-----

ФИЛОЛОГИЯ

Даулетова М.Т. КОНЦЕПТ КОГНИТИВТИ ЛИНГВИСТИКА МЕН ЛИНГВОМӘДЕНИЕТТАНУДЫҢ НЕГІЗГІ БІРЛІГІ РЕТІНДЕ.....	146
---	-----

Қалиева А.Қ., Әмірбаева Ш.М. М.О. ӘУЕЗОВ ӘНГІМЕЛЕРІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ ПЕЙЗАЖ ПОЭТИКАСЫ.....	153
---	-----

Нұрмұратов С.Е., Ошақбаева Ж.Б., Қоңырбаева Ж.М. ҚОҒАМНЫҢ РУХАНИ ЖАҢҒЫРУЫНДАҒЫ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ ОРНЫ МЕН РӨЛІ.....	160
---	-----

Сұлтанқызы Ж.С., Сейтахметова Н.Л. ТІЛДІК САНАНЫҢ МӘДЕНИ-ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ШЫҒУ ТЕГІ ЖӘНЕ ОНЫҢ КОГНИТИВИЗМДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ РӨЛІ.....	168
---	-----

Төремұратова Қ.Ж., Бейхан З. ТІЛ – ҚАЗАҚ МӘДЕНИЕТІН ЖАҢҒЫРТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	173
---	-----

САЯСАТТАНУ

Дунаев В.Ю., Курганская В.Д., Сейдуманов А.С. САЯСИ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ФАКТОРЛЫҚ ТАЛДАУДАҒЫ "СЕБЕП ШҰҢҚЫРЫ"	178
---	-----

Жаманқараев Ж.С., Симтиков Ж.К. САНКЦИЯЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САЯСАТТАҒЫ ОРНЫ: ТӘУЕКЕЛДЕРДІ АЗАЙТУ ӘДІСТЕРІ МЕН ТӘСІЛДЕРІ.....	187
---	-----

Қадыржанов Р.Қ., Ешпанова Д.Д. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҰЛТТЫҚ ҚҰРЫЛЫСЫНДАҒЫ ГОМОГЕНДІЛІК ЖӘНЕ ГЕТЕРОГЕНДІЛІК.....	194
---	-----

Нысанбаева А. ҚАЗАҚСТАН МӘДЕНИ САЯСАТЫНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	201
Хамидов А.А. «ЧЖОУ И» КАНОНЫНЫҢ ЕКІ ИДЕЯЛЫҚ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЕРЕЖЕСІ.....	208

ТАРИХ

Әпендиев Т.Ә. 1945-1955 жж. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АУЫЛ ХАЛҚЫНЫҢ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ.....	215
Джалилов З.Г., Батырхан Б.Ш. БАТЫС ЕУРОПАНЫҢ ШЫҒЫС ЖЕРОРТА ТЕҢІЗІНДЕГІ САЯСАТЫ ТАРИХЫНАН.....	227
Селкебаева А., Сұлтанбеков Ш.С., Әстемес Г., Ыбырай С.Б., Ергешов Е.Т. «ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ» ПӘНІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІНДЕГІ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ ӘДІС.....	237
Шашаев Ә.Қ., Мрзабаева Р.Ж., Сүлеймен С. XX ҒАСЫРДЫҢ 20-30 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚОҒАМДЫҚ НЕГІЗДЕ ҚҰРЫЛҒАН ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚЫЗМЕТІ.....	245

ҚҰҚЫҚТАНУ

Аюпова З.К., Кусайнов Д.У., Рахметулина Б.С., Алимбетова Ж.А., Сапаров Б.Ж. ТЕРРОРИЗМ МЕН ДІНИ ЭКСТРЕМИЗМГЕ ҚАРСЫ КҮРЕСТІҢ ЗАҢНАМАЛЫҚ Н ЕГІЗДЕРІ.....	250
Балтабаев Е., Гирдвойн П., Сомжүрек Б.Ж., Усерова А.Н., Апахаев Н.Ж. СПОРТШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚ: ҚАЗАҚСТАН МЕН ПОЛЫША МЫСАЛЫНДА.....	256
Қуатова А.Ә., Көшербаев Ж.Ә., Бопабаев Е.Ч., Мороз С.П., Адырбеков Д.Т. ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ ЖЕР АЙНАЛЫМЫН ҚҰҚЫҚТЫҚ РЕТТЕУ МӘСЕЛЕСІ: ҚАЗАҚСТАН ЖАҒДАЙЫ.....	266

ҚР ҰҒА АКАДЕМИКТЕРІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

КІШІБЕКОВ Д.К. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ПЕДАГОГИКА ҒЫЛЫМЫНА ҚОСЫЛҒАН ЖАҢА ҮЛЕС!.....	274
--	-----

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИКА

Абиева С.Н., Медуханова Л.А. Канабекова М.А. ОСОБЕННОСТИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ.....	6
Айбосынова Д.А., Урузбаева Н.А. МАЛЫЙ И СРЕДНИЙ БИЗНЕС Г. НУР-СУЛТАН: ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ И ХАРАКТЕРНЫЕ ЧЕРТЫ.....	14
Бейсембекова С.Х., Сихимбаев М.Р., Сихимбаева Д.Р. ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	22
Жагыпарова А.О., Алибекова Б.А., Курманалина А., Бекбусинова Г.К., Баева Д.А. ПАНДЕМИЯ COVID-19 И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА МИРОВУЮ ЭКОНОМИКУ.....	29
Касенбаев Г.С., Кайдарова Л.К., Рахметуллина Ш.Ж., Керимова У.К., Рахимжанова Г.М. ДОСТУПНОСТЬ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ – ОСНОВА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КАЗАХСТАНЕ.....	39
Макаров А.Н., Жакупова Б.А., Нурманов А.О., Сексенова А.Т., Жиенбаев Ү.Б. ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ.....	47
Мархаева Б.А., Бейсенова М.У., Жаздыкбаева Д.П. ОЦЕНКА ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ КАЗАХСТАНСКОГО ФОНДА ГАРАНТИРОВАНИЯ ДЕПОЗИТОВ.....	55
Мурсалова Х.Н., Баймагамбетова Л.К., Алимбетов У.С., Турдиева З.М., Апышева А.А. НАПРАВЛЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ КАЗАХСТАНА В РАМКАХ ЕАЭС.....	63
Нурмухаметов Н.Н., Абдикадилова А.А., Эбенев Е.М., Петров А.М. ОСОБЕННОСТИ РАЗРАБОТКИ СТРАТЕГИИ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ.....	70
Панзабекова А.Ж., Жанбозова А.Б., Дигель И.Е. СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ УРБАНИСТИКИ И ИХ ПРИМЕНЕНИЕ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ГОРОДОВ ПОСЛЕ ПАНДЕМИИ COVID-19 ¹	78
Сатымбекова К.Б., Молдогазиева Г.М., Иманбаева З.О., Нурмаганбетова Б.К., Керимбек Г.Е. ПУТИ ОПТИМИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОСТЬЮ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ КОМПАНИИ.....	87
Тилеубергенов Е.М., Садуакасов Ш.С., Конуспаев Р.К., Сейтахметова Н.Л. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ ПРЕДПРИЯТИЙ МАЛОГО БИЗНЕСА.....	94
Тулегенова Ж.У., Бекбусинова Г.К., Баймбетова А.Б., Турчекенова Р.А., Луневски С. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЛОГОВЫЙ АУДИТ В НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	99

Шаяхметова Л.М., Майдырова А.Б., Молдажанев М.Б. ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ИНДУСТРИИ ТУРИЗМА КАЗАХСТАНА НА ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЯХ.....	107
---	-----

ПЕДАГОГИКА

Бабаханов Ф.Б., Жолдасбекова С.А., Момбек А.А., Кривирадева Б.И., Абуов А.Е. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ.....	114
--	-----

Дуйсенбеков Е.Б., Питер Жак, Тургунбаева Б.А., Арипбаева Л.Ш., Доскара А.Т. РАЗВИТИЕ ИНТЕРЕСА ШКОЛЬНИКОВ К ПЕДАГОГИЧЕСКИМ ПРОФЕССИЯМ В СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ.....	120
--	-----

Жанбеков Х.Н., Маликқызы Л., Сагимбаева А.Е., Нұғманова Л.А. ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОБРАЗОВАННОСТЬ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ КАК ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ.....	126
---	-----

Рамазанов Т.Б., Шормакова А.Б. ОСОБЕННОСТИ ПОСТРОЕНИЯ ДИАЛОГА СОВРЕМЕННЫХ ШКОЛЬНИКОВ.....	132
---	-----

Сигазы А.Қ., Бирова Я., Султанбеков Ш.С., Ескиндинова М.Ж., Ауельбекова А.У. СИНТАКСИЧЕСКОЕ РАЗВЕРТЫВАНИЕ В СИНХРОННОМ ПЕРЕВОДЕ В СОВРЕМЕННОЙ ТЕОРИИ ПЕРЕВОДА.....	140
---	-----

ФИЛОЛОГИЯ

Даулетова М.Т. КОНЦЕПТ КАК ОСНОВНАЯ ЕДИНИЦА КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ И ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИИ.....	146
---	-----

Калиева А.К., Амирбаева Ш.М. ПОЭТИКА НАЦИОНАЛЬНОГО ПЕЙЗАЖА В РАССКАЗАХ М.О. АУЭЗОВА.....	153
--	-----

Нурмуратов С.Е., Ошакбаева Ж. Б., Коньырбаева К. М. МЕСТО И РОЛЬ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОВ В ДУХОВНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБЩЕСТВА.....	160
--	-----

Сұлтанқызы Ж.С., Сейтахметова Н.Л. КУЛЬТУРФИЛОСОФСКИЕ ИСТОКИ ЯЗЫКОВОГО СОЗНАНИЯ И ЕГО РОЛЬ В ФОРМИРОВАНИИ КОГНИТИВИСТИКИ.....	168
--	-----

Туремуратова К.Ж., Бейхан З. ЯЗЫК КАК ФАКТОР ВОЗРОЖДЕНИЯ КАЗАХСКОЙ КУЛЬТУРЫ.....	173
--	-----

ПОЛИТОЛОГИЯ

Дунаев В.Ю., Курганская В.Д., Сейдуманов А.С. «ВОРОНКА ПРИЧИННОСТИ» В ФАКТОРНОМ АНАЛИЗЕ ПОЛИТИЧЕСКИХ РИСКОВ.....	178
--	-----

Жаманкараев Ж.С., Симтиков Ж.К. САНКЦИИ И ИХ МЕСТО В МЕЖДУНАРОДНОЙ ПОЛИТИКЕ: МЕТОДЫ И СПОСОБЫ МИНИМИЗАЦИИ РИСКОВ.....	187
--	-----

Кадыржанов Р.К., Ешпанова Д.Д.,
ГОМОГЕННОСТЬ И ГЕТЕРОГЕННОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ
КАЗАХСТАНА.....194

Нысанбаева А.
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ КУЛЬТУРНОЙ ПОЛИТИКИ КАЗАХСТАНА.....201

Хамидов А.А.
ДВА МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИХ ПОЛОЖЕНИЯ КАНОНА «ЧЖОУ И».....208

ИСТОРИЯ

Апендиев Т.А.
ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ НАСЕЛЕНИЯ В СЕЛАХ КАЗАХСТАНА 1945-1955 гг. 215

Джалилов З.Г., Батырхан Б.Ш.
К ИСТОРИИ ПОЛИТИКИ ЗАПАДНОЙ ЕВРОПЫ В ВОСТОЧНОМ СРЕДИЗЕМНОМОРЬЕ.....227

Селкебаева А.Т., Султанбеков Ш.С., Астемес Г., Ыбырай С.Б., Ергешов Е.Т.
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ ПОДХОД В МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ
«ИСТОРИЯ КАЗАХСТАНА».....237

Шашаев Ә.Қ., Мрзабаева Р.Ж, Сүлеймен С.
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, СОЗДАННЫХ НА ОБЩЕСТВЕННЫХ
НАЧАЛАХ В 20-30-Е ГОДЫ ХХ В. 245

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

Аюпова З.К., Кусайнов Д.У., Рахметулина Б.С., Алимбетова Ж.А., Сапаров Б.Ж.
ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ ОСНОВЫ БОРЬБЫ С ТЕРРОРИЗМОМ И РЕЛИГИОЗНЫМ
ЭКСТРЕМИЗМОМ.....250

Балтабаев Е., Гирдвойн П., Сомжурек Б.Ж., Усерова А.Н., Апахаяев Н.Ж.
МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО В ЗАЩИТЕ ПРАВ СПОРТСМЕНОВ: НА ПРИМЕРЕ
КАЗАХСТАНА И ПОЛЬШИ.....256

Куатова А.А., Кошербаев Ж.А., Бопабаев Е.Ч., Мороз С.П., Адырбеков Д.Т.
ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОБОРОТА ЗЕМЕЛЬ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ:
НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА.....266

ДОСТИЖЕНИЯ АКАДЕМИКОВ НАН РК

КШИБЕКОВ Д.К.
НОВЫЙ ВКЛАД В ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ НАУКУ КАЗАХСТАНА.....274

CONTENTS

ECONOMICS

Abieva S.N., Medukhanova L.A., Kanabekova M.A. FEATURES OF CURRENCY REGULATION IN KAZAKHSTAN.....	6
Aibossynova D.A., Uruzbayeva N.A. SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN NUR-SULTAN CITY: DEVELOPMENT DYNAMICS AND CHARACTERISTIC FEATURES.....	14
Beisembekova S.Kh., Sikhimbayev M.R., Sikhimbayeva D.R. PUBLIC ADMINISTRATION OF SUBSOIL USE IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	22
Zhagyparova A.O., Alibekova B., Kurmanalina A., Bekbusinova G.K., Bayeva D.A. THE COVID-19 PANDEMIC AND ITS IMPACT ON THE GLOBAL ECONOMY.....	29
Kassenbayev G.S., Kaidarova L.K., Rakhmetullina SH.ZH., Kerimova U.K., Rakhimzhanova G.M. FOOD AVAILABILITY AS THE BASIS OF FOOD SECURITY IN KAZAKHSTAN.....	39
Makarov A., Zhakupova B., Nurmanov A., Seksenova A., Zhienbayev U. THE MAIN PROBLEMS OF ORGANIZING FINANCIAL PLANNING AT THE ENTERPRISE AND WAYS TO SOLVE IT.....	47
Markhayeva B.A., Beisenova M.U., Zhazdykbayeva D.P. FINANCIAL SUSTAINABILITY ASSESSMENT OF THE KAZAKHSTAN DEPOSIT INSURANCE FUND.....	55
Mursalova Kh.N., Baimagambetova L.K., Alimbetov U.S., Turdieva Z.M., Apysheva A.A. DIRECTIONS FOR IMPROVING EFFICIENCY OF ECONOMIC INTEGRATION OF KAZAKHSTAN WITHIN THE EAEU.....	63
Nurmuhametov N.N., Abdikadirova A.A., Abenov E.M., Petrov A.M. STRATEGY DEVELOPMENT FEATURES OF SMALL ENTERPRISES.....	70
Panzabekova A.Zh., Zhanbozova A.B., Digel I.E. MODERN URBAN CONCEPTS AND THEIR APPLICATION FOR CITY DEVELOPMENT AFTER COVID-19 PANDEMIC.....	78
Satymbekova K., Moldogaziyeva G., Imanbayeva Zh., Nurmaganbetova B., Kerimbek G. WAYS TO OPTIMIZE THE MANAGEMENT OF THE STABILITY OF THE COMPANY'S FINANCIAL POSITION.....	87
Tileubergenov E.M., Saduakasov Sh.S., Konuspayev R.K., Seitakhmetova N.L. FEATURES OF FORMING THE FINANCIAL STRATEGY OF SMALL BUSINESSES.....	94
Tulegenova Zh.U., Bekbusinova G.K., Baymbetova A.B., Turchekenova R., Lunevski S. STATE TAX AUDIT IN THE TAX POLICY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	99
Shayakhmetova L.M., Maydirova A.B., Moldazhanov M.B. ASSESSMENT OF THE INVESTMENT POTENTIAL OF THE TOURISM INDUSTRY OF KAZAKHSTAN IN SPECIALLY PROTECTED NATURAL AREAS.....	107

PEDAGOGY

Babakhanov F.B., Zholdasbekova S.A., Mombek A.A., Kriviradeva B.I., Abuov A.E. IMPROVING QUALITY MANAGEMENT IN A HIGHER EDUCATION INSTITUTION.....	114
Duisenbekov E.B., Peter Ziak, Turgunbayeva B., Aripbaeva L.Sh., Doskara A. DEVELOPMENT OF SCHOOL CHILDREN INTEREST IN TEACHING PROFESSIONS IN MODERN EDUCATIOAL SYSTEM.....	120
Zhanbekov H.N., Malikkyzy L., Sagimbaiyeva A.E., Nugmanova L.A. PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF ENVIRONMENTAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS.....	126
Ramazanov T.B., Shormakova A.B. FEATURES OF BUILDING A DIALOGUE OF MODERN SCHOOLCHILDREN.....	132
Sigazy A.K., Birova J., Sultanbekov Sh., Yeskindirova M.Zh., Auyelbekova A. SYNTACTIC EXPLICATION IN SYNCHRONIC TRANSLATION IN MODERN THEORY OF TRANSLATION.....	140

PHILOLOGY

Dauletova M.T. THE CONCEPT AS THE MAIN UNIT OF COGNITIVE LINGUISTICS AND LINGUOCULTUROLOGY.....	146
Kalieva A.K., Amirbayeva Sh.M. THE POETICS OF THE NATIONAL LANDSCAPE IN THE STORIES OF M.O. AUEZOV.....	153
Nurmuratov S.E., Oshakbaeva Zh.B., Konyrbaeva K.M. THE PLACE AND ROLE OF PROVERBS IN THE SPIRITUAL REVIVAL OF SOCIETY.....	160
Sultankyzy Zh.S., Seitakhmetova N.L. CULTURAL AND PHILOSOPHICAL ORIGINS OF LANGUAGE CONSCIOUSNESS AND ITS ROLE IN THE FORMATION OF COGNITIVE SCIENCE.....	168
Turemuratova K.Zh., Beyhan Z. LANGUAGE AS THE FACTOR OF THE REVIVAL OF KAZAKH CULTURE.....	173

POLITICAL SCIENCE

Dunaev V., Kurganskaya V., Seidumanov A. THE "FUNNEL OF CAUSALITY" IN FACTOR ANALYSIS OF POLITICAL RISKS.....	178
Zamankaraev Zh.S., Simtikov Zh.K. SANCTIONS AND THEIR PLACE IN INTERNATIONAL POLITICS: METHODS AND APPROACHES TO REDUCING RISKS.....	187
Kadyrzhanov R.K., Yeshpanova D.D. HOMOGENEITY AND HETEROGENEITY IN THE NATION-BUILDING OF KAZAKHSTAN.....	194
Nyssanbayeva A. ACTUAL PROBLEMS OF CULTURAL POLICY OF KAZAKHSTAN.....	201

Khamidov A.A. TWO IDEOLOGICAL AND METHODOLOGICAL PROVISIONS OF THE CANON «ZHOU YI».....	208
---	-----

HISTORY

Apendiyev T.A. DEMOGRAPHIC SITUATION OF THE POPULATION IN THE VILLAGES OF KAZAKHSTAN 1945-1955.....	215
--	-----

Dzhalilov Z., Batyrkhan B. TO THE HISTORY OF POLITICS OF WESTERN EUROPE IN THE EASTERN MEDITERRANEAN.....	227
--	-----

Selkebayeva A., Sultanbekov Sh.S., Astemes G., Ybyray S.B., Ergeshov E.T. CONCEPTUAL APPROACH IN TEACHING METHODS OF THE DISCIPLINE "HISTORY OF KAZAKHSTAN".....	237
---	-----

Shashaev A.K., Mrzabayeva R.Zh., Suleimen S. ACTIVITIES OF PUBLIC ORGANIZATIONS ESTABLISHED ON A PUBLIC BASIS IN THE 20-30S OF THE XX CENTURY.....	245
---	-----

LAW

Ayupova Z.K., Kussainov D.U., Rakhmetullina B.S., Alimbetova Zh.A., Saparov B.Zh. LEGISLATIVE BASIS FOR COMBATING TERRORISM AND RELIGIOUS EXTREMISM.....	250
--	-----

Baltabayev E., Piotr Girdwoyn., Somzhurek B.Zh., Usserova A., Apakhayev N.Zh. INTERNATIONAL LAW IN PROTECTION OF THE RIGHTS OF SPORTSMEN: A CASE STUDY KAZAKHSTAN AND POLAND.....	256
--	-----

Kuatova A.A., Kosherbayev Zh.A., Bopabaev E.Zh., Moroz S.P., Adyrbekov D.T. THE PROBLEM OF LEGAL REGULATION OF LAND TURNOVER IN CENTRAL ASIA: THE CASE OF KAZAKHSTAN.....	266
--	-----

ACHIEVEMENTS OF ACADEMICIANS OF NAS RK

Kishibekov D. K. A NEW CONTRIBUTION TO THE PEDAGOGICAL SCIENCE OF KAZAKHSTAN.....	274
---	-----

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Д.С. Аленов, Р.Ж. Мрзабаева*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 10.12.2021.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

17,5 п.л. Тираж 300. Заказ 6.

